



NYHETER.

KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING

Ink 2014 -05- 2 6

Målnr 61-14
Aktbil 29

© 2013-12-12 16:08



Bild Tekniska Verken

Chockprisökning på el

I förvaltningsdomstolen har elnätsbolagen fått rätt att höja sin priser kraftigt.

– Domen är en katastrof, säger Energimarknadsinspektionens generaldirektör Anne Vadasz Nilsson. Man kommer därför att överklaga.

Bakgrunden är följande. Det hela startar 2001 då elmarknaden i Sverige delades upp och privatiserades.

Sveriges avreglerade elmarknad innehåller både elnätsbolag (som äger kraftledningar, mätare och transformatorer lokalt) och elhandelsbolag (som säljer el). Problemet är att de ofta heter samma sak när det gäller de stora bolagen. Nätet ägs av Fortum och Eon eller Vattenfall och samma bolag säljer elen.

Det gör att de flesta har mycket svårt att se varför elpriserna stiger.

Sverige har bland de lägsta priserna på el i Europa, det beror på vår billiga vattenkraft (som vi betalade bygget av för länge sen) och ny vindkraft som pressar priserna. Därför har storbolagens största elprisökning istället legat på elnätet.

Eftersom nätet är ett monopol (det finns bara ett elnät där du bor) kontrolleras elnätsbolagens priser av Energimarknadsinspektionen.(EI). Och det är den som idag förlorat i förvaltningsdomstolen.

– Vi tycker det är väldigt olyckligt att det finns det här utrymmet att tolka regelverket. Som vi tolkar domen så innebär den att höjningen kan bli ännu större än vad företagen ursprungligen begärde, säger Anne Vadasz Nilsson till Ny Teknik.

Enligt EI:s bedömning kan domarna leda till att företagen får ta ut 60 miljarder kronor mer än föregående period.

Det här slår olika beroende på kund. I procent kommer de små kunderna drabbas hårdast om den fasta avgiften höjs. I pengar kan det för de riktigt stora företagen handla om hundratals miljoner kronor. För en villaägare flera tusen kronor per år.

I praktiken förvandlas elnätsföretagen till en sedelpress för ägarna. Kostnaden för att driva dem är mycket lägre än det man fakturerar.

Domstolen ger nämligen bolagen rätt att räkna med en normal avkastning på 6,5%. Men det är en avkastning som utgår ifrån vad det skulle kosta att bygga ett NYTT elnät. Men nu har alla elnätsföretag fått ta över offentligt ägda elnät 2001 för en mycket billig penning. Elnätet har skattebetalarna redan betalt. Så avkastningen blir stor på något som redan är byggt och avskrivet.

Däremot är det inte klart HUR elnätsföretagen kommer att höja priserna.

Om de höjer den fasta avgiften (som är mellan 250-300 kr för en konsument) så drabbar det små konsumenter hårdast. Om de istället höjer överföringskostnaden (som är mellan 16 och 40 öre per kWh beroende på elnätsägaren) så kommer det drabba de som köper mycket el mest.

Men hur kan man som kund skydda sig?

Det finns två sätt att minska elnätskostnaderna.

Höjs den fasta avgiften kan bostadsrättsföreningar och hyreshusägare välja att istället ha gemensam el. Då får man bara en avgift per hus istället för en avgift per lägenhet.

Höjs den rörliga avgiften är den enda möjligheten att minska prisökningen att göra egen el själv med solceller. Det blir ju ingen överföringskostnad om man producerar elen själv.

Energimarknadsinspektionens överklagan kan innebära att prisökningarna dämpas.

Men att bolagen som fått rätt att äga våra gemensamma elnät har fått en orimlig maktposition verkar uppenbart.



[Johan Ehrenberg \(mailto:johan@etc.se\)](mailto:johan@etc.se)